

SAARDE VALLAVOLIKOGU

EELNÕU nr 17

MÄÄRUS

Kilingi-Nõmme

18. aprill 2018 nr

Sotsiaalhoolekandeline abi andmise tingimused ja kord

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 5 ja lõike 2 ning sotsiaalhoolekande seaduse § 14 ja § 16 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega sätestatakse Saarde valla eelarvest sotsiaalhoolekandeline abi andmise tingimused ja kord (edaspidi kord).

§ 2. Sotsiaalhoolekandeline abi eesmärk ja mõisted

- (1) Sotsiaalhoolekandeline abi on sotsiaaltoetuste, sotsiaalteenuste, vältimatu abi ja muu abi andmine, mille eesmärk on toetada inimese iseseisvat toimetulekut ja töötamist ning aktiivset osalust ühiskonnaelus, ennetades sealjuures sotsiaalsete probleemide tekkimist või süvenemist üksikisiku, perekonna ja ühiskonna tasandil.
- (2) Sotsiaaltoetus on isikule makstav rahaline hüvitis.
- (3) Sotsiaalteenus on isikule osutatav mitterahaline abi.
- (4) Vältimatu abi on elatusvahendite kaotuse või puuduse tõttu sotsiaalselt abitusse olukorda sattunud isikule osutatav sotsiaalabi, mis tagab vähemalt toidu, riietuse ja ajutise majutuse.

§ 3. Sotsiaalhoolekandeline abi andmise põhimõtted

Sotsiaalhoolekandeline abi andmisel:

- 1) lähtutakse esmajärjekorras isiku vajadusest;
- 2) eelistatakse abimeetmeid, mis on suunatud võimaluste leidmisele ja isiku suutlikkuse suurendamisele korraldada oma elu võimalikult iseseisvalt;
- 3) nõustatakse isikut abimeetme valikul ja kohandamisel ning vajaduse korral abi kasutamisel vastava erialase ettevalmistusega spetsialisti poolt;

- 4) lähtutakse abimeetme rakendamise tulemuslikkusest abi vajava isiku ning vajaduse korral pere ja kogukonna seisukohast;
- 5) kaasatakse abiandmise kõikidel etappidel abivajavat isikut ning vajaduse korral ka tema perekonnaliikmeid, kui isik on selleks nõusoleku andnud;
- 6) tagatakse abimeetmed isikule võimalikult kättesaadaval moel.

§ 4. Sotsiaalhoolekandega hõlmatus

- (1) Sotsiaalhoolekandelist abi on õigus taotleda isikul, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht on Saarde vald või isikul, kelle rahvastikuregistri järgset elukohta ei saa kindlaks määrata, kuid kes abi vajamise ajal viibib Saarde valla haldusterritooriumil.
- (2) Kooskõlastatult isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgse kohaliku omavalitsuse üksusega võib sotsiaalhoolekandelist abi osutada isikule, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht ei ole Saarde vald.
- (3) Vältimatut abi on õigus taotleda isikul, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht ei ole Saarde vald, kuid kes viibib abi vajamise ajal Saarde valla haldusterritooriumil.

2. peatükk Sotsiaaltoetused

1. jagu Üldsätted

§ 5. Sotsiaaltoetuste liigid

Saarde valla eelarvest makstavad sotsiaaltoetused jagunevad sissetulekust mittesõltuvateks ja sissetulekust sõltuvateks sotsiaaltoetusteks.

§ 6. Sotsiaaltoetuste taotlemise õiguse tekkimine

- (1) Sissetulekust mittesõltuva sotsiaaltoetuse taotlemise õigus tekib isikul toetuse faktiliseks aluseks oleva sündmuse toimumisest, asjaolu saabumisest või muu tingimuse täitmisest arvates.
- (2) Sissetulekust sõltuva sotsiaaltoetuse määramise aluseks on perekonna sissetulek. Sissetuleku hulka arvatakse kõik netotulud, välja arvatud riigi- ja vallavalitsuse vahenditest makstavad ühekordsed sotsiaaltoetused.
- (3) Õigus toetuse saamiseks on vähekindlustatud isikul või perel, kui tema perekonnale jääb pärast perekonna kõigist sissetulekutest sotsialahoolekande seaduses sätestatud põhjendatud eluasemekulude mahaarvamist kalendrikuus ühe inimese kohta kasutada summa, mis on väiksem kui kahekordne riiklikult kehtestatud toimetulekupiir.

§ 7. Sotsiaaltoetuste määrad ja kasutamise otsustamine

- (1) Sotsiaaltoetuste piirmäärad on kehtestatud käesoleva määruse lisas 1, välja arvatud matusetoetus, mis on kehtestatud vallavolikogu 24.01.2018. määrusega nr 2.
- (2) Toetuste maksmise otsustab vallavalitsus sotsiaalnõuniku ettepanekul.

2. jagu

Sissetulekust mittesõltuvad sotsiaaltoetused

§ 8. Sissetulekust mittesõltuvad sotsiaaltoetused

Sissetulekust mittesõltuvad sotsiaaltoetused on:

- 1) sünnitoetus;
- 2) koolitee alustamise toetus;
- 3) üldhariduskooli lõpetamise toetus;
- 4) juubelitoetus;
- 5) pere toetus;
- 6) hooldajatoetus;
- 7) jõulupaki toetus;
- 8) matusetoetus.

3. jagu

Sotsiaaltoetuste kirjeldused ja taotlemise tingimused

§ 9. Sünnitoetus

- (1) Sünnitoetus makstakse ühele lapsevanemale kolmes osas alljärgnevalt:
 - 1) sünnitoetuse esimest osa on õigus taotleda lapsevanemal tingimustel, et ta on olnud rahvastikuregistri andmetel Saarde valla elanik lapse sünni eel vähemalt kuus kuud ja laps on valla elanik sünnist alates;
 - 2) sünnitoetuse teist osa on õigus taotleda lapse aastaseks saamisel tingimusel, et laps ja toetust taotlev lapsevanem on olnud rahvastikuregistri andmetel Saarde valla elanikud lapse aastaseks saamise eel vähemalt kuus kuud;
 - 3) sünnitoetuse kolmandat osa on õigus taotleda lapse kaheaastaseks saamisel tingimustel, et laps ja toetust taotlev lapsevanem on olnud rahvastikuregistri andmetel Saarde valla elanikud lapse kaheaastaseks saamisele eel vähemalt kuus kuud.
- (2) Sünnitoetuse saamise õigus on ka lapsendajal või eestkostjal. Lapsendaja ja eeskostja peavad vastama käesolevas paragrahvis vanemale kehtestatud nõuetele.
- (3) Mitmike sünni või lapsendamise korral makstakse sünnitoetust vastavalt sündinud või lapsendatud laste arvule.
- (4) Laps peab elama toetuse taotlejaga ühel aadressil.
- (5) Sünnitoetuse maksmise aluseks on taotleja vormikohane avaldus ja sünnitõend. Avaldus sünnitoetuse esimese osa saamiseks tuleb esitada kahe kuu jooksul pärast lapse sünni registreerimist ning sünnitoetuse teise ja kolmanda osa saamiseks kahe kuu jooksul pärast lapse ühe- või kaheaastaseks saamist.
- (6) Sünnitoetuse osad makstakse välja kümne tööpäeva jooksul avalduse esitamisest arvates.
- (7) Laste sünni pidulikuks tähistamiseks korraldatud vallavanema vastuvõtul kingitakse lapsele hõbelusikas.

§ 10. Koolitee alustamise toetus

- (1) Koolitee alustamise toetust makstakse Saarde valla kooli esimesse klassi õppima asuvale lapsele, olenemata tema pere registrijärgsest elukohast.
- (2) Toetust on õigus saada ka juhul, kui laps ei asu õppima Saarde valla kooli puudest tingitud erivajaduse tõttu või on vallavalitsuse poolt suunatud õppima väljaspool Saarde valda asuvasse kooli.
- (3) Toetuse maksmise aluseks on valla koolide poolt esitatud nimekirjad või haridusliku erivajadusega lapse vanema või eeskostja avaldus.
- (4) Toetus kantakse lapsevanema või eeskostja arvelduskontole septembrikuu jooksul.

§ 11. Üldharidusliku kooli lõpetaja toetus

- (1) Üldharidusliku kooli lõpetaja toetust makstakse valla koolide 9. ja 12. klassi lõpetajale, samuti Saarde valla elanike registris olevale, kuid mujal gümnaasiumi statsionaarses õppes lõpetajale.
- (2) Toetust on õigus saada ka juhul, kui õpilane õpib väljaspool valda puudest tingitud erivajaduse tõttu või on suunatud õppima väljaspool valda asuvasse kooli.
- (3) Kiitusega põhikooli ja hõbe- või kuldmedaliga gümnaasiumi lõpetajale makstakse lisatoetust või kingitakse meene.
- (4) Toetust makstakse koolide poolt esitatavate nimekirjade alusel vallavalitsuse kassast või kooli lõpuaktusel.

§ 12. Juubelitoetus

- (1) Juubelitoetust makstakse maksmisele eelneva aastavahetuse seisuga Saarde valla elanike registris olevatele eakatele vallaelanikele 80., 85., 90., 95., 100. ja igal sajandale järgneval sünnipäeval.
- (2) Toetust ei maksta, kui vald osaleb eaka vallaelaniku hoolekandeesutuse kulude tasumisel.
- (3) Toetus kantakse juubilari esitatud arvelduskontole või makstakse välja sularahas.

§ 13. Perede toetus

- (1) Toetust makstakse valla kolme- ja enamalapselistele peredele.
- (2) Toetust makstakse raske ja sügava puudega last kasvatavatele peredele.
- (3) Taotlus toetuse saamiseks tuleb esitada maikuu jooksul ja toetus kantakse isiku poolt esitatud arvelduskontole lastekaitsepäevaks.

§ 14. Hooldajatoetus

- (1) Hooldajatoetust makstakse igakuuliselt valla elanike registris olevale hooldajale, kes tagab vallas alaliselt elava raske ja sügava puudega lapse või täiskasvanud isiku igapäevase kõrvalabi, juhendamise ja järelevalve.
- (2) Hooldajatoetus määratakse:
 - 1) 3-16 aastase keskmise, raske või sügava puudega lapse ühele vanemale või eeskostjale, kes ei saa töötada puudega lapse kasvatamise tõttu;
 - 2) 16-18 aastase raske või sügava puudega lapse ühele vanemale või eeskostjale, kes ei saa töötada puudega lapse kasvatamise tõttu.

(3) Hooldajatoetust võidakse määrata:

- 1) vähemalt 18-aastasele isikule, kes on perekonnaseaduse alusel määratud Saarde valla elanike registris oleva 18-aastase või vanema raske või sügava puudega isiku hooldajaks;
- 2) vähemalt 18-aastasele isikule, kes on kohtuotsusega määratud Saarde valla elanike registris oleva 18-aastase või vanema raske või sügava puudega isiku eestkostjaks.

(4) Hooldajatoetust ei määrata:

- 1) isikule, kellele on määratud raske või sügav puue;
- 2) teise omavalitsuse elanike registris olevale isikule, kui tema ja hooldatava tegeliku elukoha vahemaa on suurem kui 15 (viisteist) kilomeetrit;
- 3) statsionaarses õppevormis haridust omandavale isikule;
- 4) isikule, kellel on perekonnaseaduse järgselt ülalpidamiskohustus hooldatava suhtes või isikule, kes on hooldatavaga abielulises või elukaaslase suhtes, v.a juhul, kui tööealine hooldaja ei saa töötada, kuna raske või sügava puudega hooldatav vajab ööpäevaringset hooldust;
- 5) juhtudel, kui puudega isiku toimetulekut on võimalik tagada teiste toetavate teenuste või toetuste abil.

(5) Hooldajatoetuse määramise aluseks on taotleja avaldus ja ekspertarsti otsus puude raskusastme määramise kohta.

(6) Hooldajatoetuse maksmine lõpetatakse hooldajatoetuste maksmise lõpetamist tingivate asjaolude tekkimise kuule järgneva kuu esimesest kuupäevast.

§ 15. Jõulupaki toetus

- (1) Jõulupakid on ette nähtud kõigile Saarde valla lasteaedade ja põhikoolide lastele.
- (2) Jõulupaki hinna kinnitab Vallavalitsus vastavalt eelarve võimalustele.

§ 16. Matusetoetus

- (1) Matusetoetust makstakse Saarde valla elanike registris olnud isiku matusekulude osaliseks kompenseerimiseks matuse korraldajale.
- (2) Matusetoetuse määramist ja maksmist reguleerib Saarde Vallavolikogu 24. jaanuari 2018.a määrus nr 2.

3. jagu

Sissetulekust sõltuvad sotsiaaltoetused

§ 17. Sissetulekust sõltuvad sotsiaaltoetused

(1) Sissetulekust sõltuvad sotsiaaltoetused:

- 1) lasteaiatoetus;
- 2) koolitoetus;
- 3) lastelaagri toetus;
- 4) hooldus- ja statsionaarse õendusabi toetus;
- 5) tervisetootus;
- 6) küttetoetus;
- 7) ravikindlustusega hõlmamata isiku toetus;

- 8) ühekordne toetus;
 - 9) täiendav sotsiaaltoetus.
- (2) Toetust makstakse vallaeelarves selleks ette nähtud vahendite piires valla elanike registris olevatele isikutele.

4. jagu

Sotsiaaltoetuste kirjeldused ja taotlemise tingimused

§ 18. Lasteaiatoetus

- (1) Lasteaiatoetust makstakse Saarde valla koolieelses lasteasutuses käiva materiaalselt vähekindlustatud pere lapsele/lastele toidupäeva maksumuse osaliseks kompenseerimiseks.
- (2) Toetuse saamiseks esitab lapsevanem või lapse eestkostja vallavalitsusele avalduse ja kuludokumendi.
- (3) Toetust võib maksta tagasiulatuvalt avalduse esitamisele eelnenud ühe kalendrikuu eest.
- (4) Vallavalitsusel on õigus nõuda taotlejalt täiendavaid andmeid ja dokumente sissetulekute kohta.

§ 19. Koolitoetus

- (1) Koolitoetust makstakse vähekindlustatud pere lapsele/lastele:
 - 1) koolitarvete ja kooliriiete muretsemiseks, kui üldhariduskoolides või kutseõppeasutuse tasemeõppes õpib kaks või enam last;
 - 2) vähekindlustatud üksikvanemale, kui üldhariduskoolis või kutseõppeasutuse tasemeõppes õpib vähemalt üks laps;
 - 3) põhikooli või gümnaasiumi lõpetamisel tekkinud kulude osaliseks kompenseerimiseks;
 - 4) Saarde valla õppeasutuse poolt korraldatavate last arendavate kultuuri- ja spordiürituste osavõtu tagamiseks (kooliõpilaste teatri- ja kontserdikülastused, ekskursioonid, spordilaagrid, tasulised huviringid jne);
 - 5) õpilaskodu või ühiselamu üüri tasumiseks vastava avalduse, garantiikirja ja arve alusel.
- (2) Vähe vanemliku hoolitsusega lapse peret võidakse rahalise toetuse asemel abistada koolitarvete, kooliriiete ja muu tarviliku muretsemisega lapsele.
- (3) Toetuse taotlemise aluseks on avaldus ja kuludokument.
- (4) Kui vanem ei ole esitanud avaldust toetuse saamiseks, on avalduse esitamise õigus ka haridusasutuse pedagoogil või sotsiaalspetsialistil.

§ 20. Lastelaagri toetus

- (1) Toetust makstakse:
 - 1) vähekindlustatud pere lapsele noorte püsilaagris või projektlaagris ülalpidamise kulude osaliseks katmiseks;
 - 2) leinalaagris osalemiseks.
- (2) Toetust määratakse ja makstakse ühe laagrivahetuse eest kalendriaastas.
- (3) Toetus makstakse lapsevanemale või teenuse osutajale.
- (4) Toetuse taotlemise aluseks on avaldus ja kuludokument.

§ 21. Hooldus- ja statsionaarse õendusabi toetus

- (1) Toetust makstakse, kui isiku varaline seisund ei võimalda teenuste eest täies ulatuses tasuda, tal puuduvad seadusjärgsed ülalpidajad, pärijad või seadusjärgsed ülalpidajad ei ole võimelised täitma ülalpidamiskohustust.
- (2) Toetust ei maksta, kui taotlejal, tema pärijal või tema seadusjärgsetel ülalpidajatel on rahalisi vahendeid, vallas- ja kinnisasju, mis võimaldavad hooldusteenuse eest tasuda või mida saab kasutada viisil, mis võimaldab tagada isiku ülalpidamise.
- (3) Toetus määratakse isikute ja perele individuaalsest abivajadusest lähtuvalt ühekordselt, tähtajaliselt või tähtajatult.
- (4) Toetuse taotlemise aluseks on avaldus ja kuludokumendid.
- (5) Vallavalitsusel on õigus nõuda taotlejatelt täiendavaid andmeid ja dokumente sissetulekute kohta.

§ 22. Tervisetootus

- (1) Tervisetootust on õigus taotleda ja seda makstakse:
 - 1) vähekindlustatud pere lapsele, töötule ja üksielavale mittetöötavale töövõimetus- ja vanaduspensionärile invavahendi, prilliklaaside, kuuldeaparaadi jm igapäevaelu toetava abivahendi, ravimi, ravikulu ja raviarstuses käimise transpordikulu osaliseks kompenseerimiseks;
 - 2) puudega lapse invavahendi, prilliklaaside, kuuldeaparaadi jm igapäevaelu toetava vahendi, ravi- ja rehabilitatsioonikulu ning ravimi ja raviarstuses käimise transpordikulu osaliseks kompenseerimiseks.
- (2) Toetuse maksmise aluseks on isiku avaldus ja kuludokument.

§ 23. Küttetoetus

- (1) Küttetoetust on õigus taotleda ja seda makstakse:
 - 1) üksielavale mittetöötavale töövõimetus- või vanaduspensionärile;
 - 2) vähekindlustatud lastega perele.
- (2) Toetuse maksmise aluseks on isiku avaldus ja kuludokumendid.

§ 24. Ravikindlustusega hõlmamata isiku toetus

- (1) Ravikindlustusega hõlmamata isiku toetust on õigus taotleda ja seda makstakse üksielavale töötule või muule ravikindlustuseta isikule hädavajaliku ravikulu, puude astme või töövõimekaotuse protsendi määramiseks tehtavate kulude hüvitamiseks.
- (2) Taotlusele tuleb lisada pere- või raviarsti põhjenduskiri ning Eesti Vabariigi raviarstuse arve või kulukandmist tõendav dokument.

§ 25. Ühekordne toetus

- (1) Toetust makstakse majanduslikult vähekindlustatud isikutele ja perele konkreetse olukorra leevendamiseks (kütte, ravimite, eluruumi hädavajalik parandamine jms) vajalike kulutuste hüvitamiseks või ajutiste majandusraskuste ületamiseks (pikaajaline töövõimetus, kuriteo ohvriks langemine, pereliikme kaotus, pereliikme raske haigus jms).

- (2) Ühekordse toetuse maksmisel võib Vallavalitsus erandjuhtudel üksikisiku või perekonna iseseisva toimetuleku tagamiseks või toimetuleku säilitamiseks mitte arvestada sissetulekust sõltuva toetuse aluseks olevat kahekordset toimetulekupiiri.
- (3) Toetuse maksmise aluseks on isiku põhjendatud avaldus ja vajadusel kuludokumendid.

§ 26. Täiendav sotsiaaltoetus

- (1) Täiendavat sotsiaaltoetust makstakse riigieelarve tasandusfondi sotsiaaltoetuste ja -teenuste korraldamiseks eraldatud vahenditest:
 - 1) täiendava sotsiaaltoetuse maksmine on suunatud eelkõige toimetulekutoetuse saajate toimetuleku parandamisele, eesmärgiga aidata kaasa nende naasmiseks avalikule tööturule;
 - 2) vahendite piisavuse korral võib täiendavat sotsiaaltoetust maksta ka teistele abivajajatele.
- (2) Toetuse maksmise aluseks on isiku põhjendatud avaldus ja vajadusel kuludokumendid.

3. peatükk

Muu sotsiaalabi

§ 27. Vältimatu sotsiaalabi

- (1) Isikule, kes on sattunud sotsiaalselt abitusse olukorda elatusvahendite kaotuse või puudumise tõttu, osutatakse vältimatut sotsiaalabi, mis tagab vähemalt toidu, riietuse ja ajutise majutuse.
- (2) Vältimatut sotsiaalabi osutatakse isikule seni, kui ta ei ole enam elatusvahendite kaotuse või puudumise tõttu sotsiaalselt abitus olukorras.

4. peatükk

Sotsiaalteenused

1. jagu

Üldsätted

§ 28. Sotsiaalteenuste liigid

- (1) Vallavalitsuse poolt korraldatavad sotsiaalteenused on:
 - 1) koduhooldus;
 - 2) väljaspool kodu osutatav üldhooldus;
 - 3) tugiisikuteenus;
 - 4) eluruumi tagamine;
 - 5) sotsiaaltranspordi teenus;
 - 6) asendushooldus;
 - 7) järelhooldus;
 - 8) lapsehoid;
 - 9) täiendavad sotsiaalteenused.

- (2) Vallavalitsus kehtestab vajadusel täpsustatud korra käesolevas peatükis fikseeritud teenuste osutamiseks.
- (3) Sotsiaalteenuse osutamise otsustab Vallavalitsus sotsiaalnõuniku ettepanekul.

§ 29. Hindamiskohustus ja otsus abi andmise kohta

- (1) Vallavalitsus selgitab välja abi saamiseks pöördunud isiku abivajaduse ja sellele vastava abi.
- (2) Abivajaduse väljaselgitamisel lähtutakse terviklikust lähenemisest isiku abivajadusele, võttes arvesse tema toimetulekut ja ühiskonnaelus osalemist mõjutavaid asjaolusid, sealhulgas:
 - 1) isiku personaalse tegevusvõimega seonduvaid asjaolusid;
 - 2) isiku füüsilise ja sotsiaalse elukeskkonnaga seonduvaid asjaolusid.

§ 30. Tasu sotsiaalteenuse eest

- (1) Käesolevas korras nimetatud sotsiaalteenuse osutamise eest võib võtta tasu.
- (2) Sotsiaalteenuste eest tasumise tingimused, korra ja tasumäärad kehtestab Vallavalitsus.

2. jagu

Koduhooldus

§ 31. Koduhoolduse eesmärk ja sisu

- (1) Koduhooldus on sotsiaalteenus, mille eesmärk on täisealise isiku iseseisva ja turvalise toimetuleku tagamine kodustes tingimustes, säilitades ja parandades tema elukvaliteeti.
- (2) Koduhooldusega abistatakse isikut toimingutes, mida ta terviseseisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel ei suuda sooritada kõrvalabi, kuid mis on vajalikud kodustes tingimustes elamiseks - kütmine, toiduvalmistamine, eluruumi ja riiete korrastamine ning väljaspool eluruumi toiduainete, ravimite ja majapidamistarvete ostmine ja muu asjaajamine.

§ 32. Koduhoolduse vajaduse hindamine ja otsuse tegemine

- (1) Koduhoolduse osutamisel hinnatakse valla sotsiaalnõuniku poolt kõrvalabi vajadust ja selle määra iga isiku puhul.
- (2) Koduteenuse osutamise perioodil kõrvalabi vajaduse määra muutumisel isiku tegevusvõime või elukeskkonna tõttu viib sotsiaalnõunik läbi korduva hindamise.
- (3) Vallavalitsus koostab koostöös teenust saava isiku ja teenuse osutajaga teenuse osutamise haldusakti või halduslepingu, määrates selles muu hulgas kindlaks kõrvalabi vajaduse määrast tulenevad toimingud, mis tagavad isiku iseseisva toimetuleku kodustes tingimustes.

3. jagu

Väljaspool kodu osutatav üldhooldus

§ 33. Väljaspool kodu osutatava üldhoolduse eesmärk ja sisu

Väljaspool isiku kodu (reeglina üldhooldekodus) osutatav üldhooldus on sotsiaalteenus, mille eesmärk on turvalise keskkonna ja toimetuleku tagamine täisealisele isikule, kes terviseseisundist,

tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel ei suuda kodustes tingimustes ajutiselt või püsivalt iseseisvalt toime tulla.

§ 34. Väljaspool kodu osutatavale üldhooldusele määramine

- (1) Vallavalitsuse sotsiaalnõunikud koostöös valla tervisekeskuste ja hooldekodudega omavad ülevaadet üldhooldust vajavatest isikutest ning vajadusel nõustavad ja abistavad neid ja nende seadusjärgseid ülalpidajaid isikute üldhooldusele suunamisel. Vajadusel – isiku taotlusel, seadusjärgsete ülalpidajate puudumisel ja/või isiku tervises seisundist tulenevalt – koostab Vallavalitsus koostöös teenust saava isiku ja teenuse osutajaga teenuse osutamise haldusakti või halduslepingu, määrates selles muu hulgas kindlaks kõrvalabi vajaduse määrast tulenevad toimingud, mis tagavad isiku turvalisuse ja toimetuleku hooldusteenuse kasutamise ajal.
- (2) Isik, kelle sissetulekutest ja varast ei piisa hoolekandeteenuse rahastamiseks ning kellel seadusjärgne ülalpidaja puudub või seadusjärgsel ülalpidajal ei ole võimalik täies ulatuses tasuda, võib taotleda hoolekandeteenuse osalist tasumist vallaeelarvest. Siinjuures taotletava piirsumma määramise aluseks on vaba koha olemasolu korral Saarde valla üldhooldekodu hinnakiri.

4. jagu

Tugiisikuteenus

§ 35. Teenuse eesmärk ja sisu

- (1) Tugiisikuteenuse eesmärk on iseseisva toimetuleku toetamine olukorras, kus isik vajab sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi. Kõrvalabi seisneb juhendamises, motiveerimises ning isiku suurema iseseisvuse ja omavastutuse võime arendamises.
- (2) Lapsega pere tugiisikuteenus on sotsiaalteenus, mille eesmärk on pereliikmete iseseisva toimetuleku tagamine olukordades, kus pereliikmed vajavad sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi. Kõrvalabi seisneb juhendamises, motiveerimises ning pereliikmete suurema iseseisvuse ja omavastutuse võime arendamises.
- (3) Lapsele tugiisikuteenuse osutamise eesmärgiks on koostöös last kasvatava isikuga lapse arengu toetamine, sealhulgas vajaduse korral puudega lapse puhul hooldustoimingute sooritamine. Tugiisik abistab last arendavates tegevustes, juhendab ja motiveerib igapäevaelus toime tulema, abistab suhtlemisel perekonnaliikmetega või isikutega väljaspool kodu.

§ 36. Teenuse vajaduse hindamine ja tugiisiku määramine

- (1) Kõrvalabi vajaduse määra hinnatakse ja täpsustatakse iga tugiisikuteenust vajava pere puhul eraldi.
- (2) Isiku soovil abistab Vallavalitsus teenuse saajat teenust vahetult osutava isiku valikul. Teenuse saajal on õigus enne teenust vahetult osutava isiku kindlaksmääramist omavahelise sobivuse hindamiseks temaga kohtuda.

- (3) Vallavalitsus koostab koostöös teenust saava isiku ja teenuse osutajaga teenuse osutamiseks haldusakti või halduslepingu, määrates selles kindlaks kõrvalabi vajadusest tulenevad toimingud.

5. jagu

Täisealise isiku hooldus

§ 37. Täisealise isiku hoolduse eesmärk ja sisu

- (1) Täisealise isiku hooldus on sotsiaalteenus täiealisele isikule, kes vaimse või kehalise puude tõttu vajab abi oma õiguste teostamiseks ja kohustuste täitmiseks.
- (2) Hooldust teostab Vallavalitsuse määratud isik. Hooldus seatakse ja hooldav isik määratakse hooldatava nõusolekul.
- (3) Hoolduse seadmisel määratakse kindlaks hooldava isiku ülesanded.

6. jagu

Eluruumi tagamine

§ 38. Eluruumi tagamise eesmärk ja sisu

Eluruumi tagamine on sotsiaalteenus, mille eesmärk on eluruumi võimaldamine isikule, kes ise ei ole sotsiaalmajanduslikust olukorrast tulenevalt võimeline enda ja oma perekonna vajadustele vastavat eluruumi tagama.

§ 39. Puudega isikule eluruumi tagamine

Isikuid, kellel on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 lõike 1 tähenduses puudest tingituna raskusi eluruumis liikumise, endaga toimetuleku või suhtlemisega, abistab Vallavalitsus eluruumi kohandamisel või sobivama eluruumi saamisel.

7. jagu

Sotsiaaltranspordi teenus

§ 40. Sotsiaaltranspordi teenuse sisu ja eesmärk

- (1) Sotsiaaltranspordi teenus on tellitud või Saarde vallale kuuluvate sõidukitega transporditeenus osutamine tellijaga kokku lepitud ajal.
- (2) Sotsiaaltranspordi teenust kasutama õigustatud isik on puudega inimene, kes erivajaduste või sotsiaalse olukorra tõttu ei saa kasutada ühistransporti või ei ole suuteline iseseisvalt sõitma ravi-, meditsiini-, rehabilitatsiooni-, hooldus-, haridusasutusse või abivahendeid väljastavasse asutusse, samuti asutusse, milles teostatavate toimingute puhul on isiklik osalemine vajalik.
- (3) Erandjuhul, mõjuvate põhjuste olemasolul, võib sotsiaaltöötaja osutada teenust lõikes 2 nimetatata isikule.
- (4) Sotsiaaltransporditeenust korraldab vallavalitsus piirkondlike sotsiaaltöötajate kaudu.

- (5) Sotsiaaltransporditeenust osutatakse üldjuhul tööpäevadel ja vajadusel Eesti Vabariigi territooriumi piires.

8. jagu

Asendushooldus ja järelhooldus

§ 41. Asendushoolduse eesmärk ja sisu

- (1) Asendushooldus on sotsiaalteenus, mille eesmärk on pika- või lühiajaliselt lapse heaolu ja õiguste tagamine, lapsele tema põhivajaduste rahuldamiseks peresarnaste elutingimuste võimaldamine, lapsele turvalise ja arenguks soodsa elukeskkonna loomine ning lapse ettevalmistamine võimetekohaseks toimetulekuks täisealisena.
- (2) Teenuse osutamiseks sõlmitakse teenuse osutajaga leping.

§ 42. Järelhoolduse eesmärk ja sisu

- (1) Järelhooldus on sotsiaalteenus, mille eesmärk on asendushoolduselt ja eeskostelt lahkuva isiku iseseisva toimetuleku ja õpingute jätkamise toetamine.
- (2) Järelhooldust osutatakse lähtuvalt juhtumiplaanist, mille alusel kohaliku omavalitsuse üksus tagab isikule eluaseme ning vajaduspõhised tugiteenused ja toetused.

§ 43. Teenuse osutamine

- (1) Asendus- ja järelhooldusteenuse osutamist reguleerib Saarde Vallavolikogu 14.02.2018.a määrus nr 9.

9. jagu

Lapsehoid

§ 44. Lapsehoiuteenuse eesmärk ja sisu

- (1) Lapsehoiuteenuse eesmärk on toetada sügava või raske puudega lapse hooldusõigust omava või last kasvatava isiku toimetulekut või töötamist vastavalt sotsiaalhoolekande seaduses sätestatule.
- (2) Lapsehoiuteenuse osutaja tagab käesoleva paragrahvi lõikes üks nimetatud isikute asemel lapse hooldamise, arendamise ja turvalisuse teenuse osutamise ajal.

§ 45. Lapsehoiuteenuse osutamise leping

- (1) Vallavalitsus koostöös teenust vajava isiku ja teenuse osutajaga koostab ja sõlmib teenuse osutamise halduslepingu, määrates selles kindlaks lapsehoiuteenuse vajadusest tulenevad toimingud ja teenuse osutamiseks olulised tingimused, milleks on vähemalt teenuse osutamise aeg ja koht.
- (2) Vallavalitsus võib halduslepinguga volitada lapsehoiuteenuse osutamise vastavat pädevust omavale eraõiguslikule juriidilisele isikule, füüsilisest isikust ettevõtjale või teise kohaliku omavalitsuse üksuse asutusele.

10. jagu

Täiendavad sotsiaalteenused

§ 46. Täiendavate sotsiaalteenuste eesmärk ja sisu

- (1) Vallavalitsus osutab või korraldab võimalusel ja lähtuvalt isiku abivajadusest muid sotsiaalteenuseid, mis tulenevad seadusest või isiku tegelikust vajadusest.
- (2) Teenuste pakkumisel lähtutakse esmajärjekorras isiku vajadustest.
- (3) Täiendavateks sotsiaalteenusteks on:
 - 1) sotsiaalnõustamine;
 - 2) psühholoogiline nõustamine;
 - 3) perenõustamine;
 - 4) perelepitus;
 - 5) logopeedi teenus;
 - 6) kriisiabi;
 - 7) erihooletamine (igapäevaelu toetamine);
 - 8) toiduabi;
 - 9) puuetega laste invatransport;
 - 10) omasteta surnud isiku matmise korraldamine;
 - 11) häirenuputeenus;
 - 12) võlanõustamine;
 - 13) muud täiendavad sotsiaalteenused tulenevalt isiku vajadusest.
- (4) Teenust osutatakse sotsiaaltöötaja ettepanekul ja/või isiku põhjendatud taotluse alusel.
- (5) Muude sotsiaalteenuste hind lepitakse kokku teenuse osutajaga.
- (6) Täiendavaid sotsiaalteenuseid rahastatakse vallaelarvest rahaliste vahendite või sihtfinantseeritavate vahendite olemasolul.
- (7) Täiendava sotsiaalteenuse eest tasumiseks võib teenuse kasutajale määrata toetust vallavalitsuse korralduse alusel.

5. peatükk

Sotsiaalhoolekandelse abi menetlused

1. jagu

Sotsiaalhoolekandelse abi saamine

§ 47. Sotsiaalhoolekandelse abi taotlemine

- (1) Sotsiaalhoolekandelse abi saamiseks esitab isik või tema esindaja Vallavalitsusele vormikohase või vabas vormis avalduse ning vajadusel kuludokumendid ja muud tõendid, mis on vajalikud sotsiaalhoolekandelse abi andmise õiguse väljaselgitamiseks.
- (2) Sotsiaalhoolekandelse abi avalduse vormid kinnitab Vallavalitsus.
- (3) Vallavalitsus võib sissetulekust sõltuva toetuse taotlejalt nõuda täiendavaid dokumente taotleja majandusliku olukorra kindlakstegemiseks.

§ 48. Sotsiaalhoolekandeline abi andmine

- (1) Sotsiaalhoolekandeline abi andmist korraldab Vallavalitsus.
- (2) Sotsiaaltoetuse andmine või mitteandmine isikule otsustatakse haldusaktiga.
- (3) Sotsiaalteenuse osutamine või mitteosutamine isikule otsustatakse haldusaktiga või halduslepinguga.
- (4) Sotsiaalteenuse osutamine otsustatakse halduslepinguga eelkõige juhul, kui sotsiaalteenuse osutamise tingimused määratakse kindlaks Vallavalitsuse ja sotsiaalteenuse saaja või Vallavalitsuse, sotsiaalteenuse saaja ja kolmanda isiku koostöös.

§ 49. Tähtajad sotsiaalhoolekandeline abi korraldamisel

- (1) Vallavalitsus otsustab sotsiaalhoolekandeline abi andmise kümne tööpäeva jooksul isikult avalduse saamisest või muu sotsiaalhoolekandeline abi saamise õiguse tekkimise aluseks oleva sündmuse toimumisest, asjaolu saabumisest või tingimuse täitmisest arvates.
- (2) Sotsiaalhoolekandeline abi andmise või mitteandmise otsus tehakse isikule või tema esindajale teatavaks avalduses märgitud aadressil.
- (3) Vallavalitsus maksab sotsiaaltoetuse välja 30 kalendripäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.
- (4) Sotsiaaltoetus makstakse isiku avalduses näidatud arvelduskontole, sularahas või isiku nõusolekul tema kirjaliku avalduse, digitaalselt allkirjastatud elektroonilise avalduse või notariaalselt tõestatud avalduse alusel kolmanda isiku arvelduskontole Eestis.

2. jagu

Alusetult saadu tagastamine

§ 50. Sotsiaalhoolekandeline abi kulutuste tagasinõudmine

- (1) Vallavalitsus nõuab seaduses sätestatud juhtudel isikult talle sotsiaaltoetusena alusetult makstud rahasumma ja sotsiaalteenuse osutamisega alusetult tehtud kulutused osaliselt või täielikult tagasi.
- (2) Vallavalitsusel on sotsiaalhoolekandeline abi andmiseks alusetult tehtud kulutuste tagastamisega viivitamise korral õigus nõuda tasumata summalt viivist võlaõigusseaduse § 113 alusel.

3. jagu

Vaidemenetlus

§ 51. Vaide esitamine

Isik, kes leiab, et sotsiaalhoolekandeline abi korraldamisel tehtud otsuse või toiminguga on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, võib esitada vaide Saarde Vallavalitsusele.

6. peatükk

Rakendussätted

§ 52. Määruste kehtetuks tunnistamine

Tunnistada kehtetuks:

- 1) Saarde Vallavolikogu 10.03.2016.a määrus nr 3 "Sotsiaalhoolekandeline abi andmise tingimused ja kord" (RT IV, 18.03.2016, 6);
- 2) Surju Vallavolikogu 23.03.2016.a määrus nr 5 "Sotsiaalhoolekandeline abi andmise tingimused ja kord" (RT IV, 06.02.2018, 25).

§ 53. Määruse jõustumine

- (1) Määrus jõustub **01. mail 2018. a**
- (2) Määruse §-s 9 sätestatud sünnitoetuse uusi määrasid rakendatakse tagasiulatuvalt alates **01. jaanuarist 2018. a** sündinud lastele.

Kadri-Aija Viik
volikogu esimees

Seletuskiri Saarde Vallavolikogu määruse eelnõu „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise tingimused ja kord“ juurde

Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 5 ja lõike 2 ning Sotsiaalhoolekande seaduse § 14 ja § 16 alusel.

Eelnõu eesmärk

Käesoleva määrusega kehtestatakse ühtne **Sotsiaalhoolekandeline abi andmise tingimused ja kord** Saarde valla eelarvest. Vahendid määruse rakendamiseks eraldatakse ja piiritletakse iga-aastaselt vallavolikogu poolt vallaeelarves, sh riigieelarve sihtotstarbeliste eraldistega.

Õiguslik alus

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 22 lõike 1 punkti 5 kohaselt kuulub volikogu ainupädevusse toetuste andmise ja valla või linna eelarvest finantseeritavate teenuste osutamise korra kehtestamine. Sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 14 volitab kohaliku omavalitsuse üksust kehtestama sotsiaalhoolekandeline abi andmise korra, mis peab sisaldama vähemalt sotsiaalteenuste ja -toetuste kirjeldust ja rahastamist ning nende taotlemise tingimusi, andes selgeid suuniseid selle kohta, millistel tingimustel ja kuidas abi osutatakse ning kuidas tagatakse teenuse kättesaadavus. Saarde valla ja Surju valla ühinemise järgselt kehtivad ühinemislepingu kohaselt haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud valla õigusaktide kehtestamiseni lepinguosaliste õigusaktid selle lepinguosalise territooriumil, kus nad olid kehtestatud.

Eelnõu sisu

Määruse eelnõu koosneb kuuest peatükist.

Määruse esimeses peatükis esitatakse üldsätted.

Esmalt defineeritakse abi eesmärk ja mõisted, seejärel abi andmise põhimõtted ja sotsiaalhoolekandega hõlmatus.

Abi andmise allikaks on vallaeelarve, mille tulud tekivad aastavahetuseks valla elanike registris olevate isikute maksudest, vallaasutuste teenuste müügist ning vallaelanike arvu ja struktuuri järgi riigieelarve tasandus- ja toetusfondist eraldatavatest vahenditest. Eelnõu kohaselt on sotsiaalhoolekandelist abi õigus saada isikutel, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht on Saarde vald. Põhjendatud ja määruse eelnõus fikseeritud juhtudel on õigustatud abi saama ka isikud, kelle registrijärgne elukoht ei ole Saarde vald.

Sotsiaalteenuste võimaldamisel võetakse aluseks inimese abivajadus. Abivajaduse väljaselgitamise käigus peab arvesse võtma nii inimese tegevusvõimet mõjutavaid kui tema elukeskkonnaga seotud tegureid ning nende omavahelist koosmõju.

Teenuse taotleja esitab teenuse saamiseks kirjaliku taotluse, mille põhjendatust hindab vallavalitsuse sotsiaalvaldkonna ametnik. Teenuse määramise või määramata jätmise otsustab vallavalitsus.

Sotsiaalteenust võib osutada vallavalitsus, vallavalitsuse hallatav asutus või muu isik (ka näiteks eraõiguslik teenuse pakkuja). Teenuse tingimused kirjeldatakse teenuse andmise aluseks olevas korralduses või lepingus.

Vallavalitsusel on õigus võtta osutatud teenuse eest tasu ning kehtestada osutatavate teenuste hind. Tasu võtmise ja selle suuruse kehtestatud (piir)määrade alusel ja kohaselt otsustab vallavalitsus juhtumipõhiselt, lähtuvalt isiku majanduslikust olukorrast.

Määruse II peatükk reguleerib valla **sotsiaaltoetuste** määramise, taotlemise ja maksmise tingimused. Sotsiaaltoetuste liikide osas on järgitud senist ühinenud valdade praktikat, võrreldud seda teistes omavalitsustes rakendatavaga ning arvestatud seaduste muudatustest tulenevat.

Sotsiaaltoetuste piirmäärad sätestatakse käesoleva määruse lisas.

Toetuste liigid eelnõus

(1) Sissetulekust mittesõltuvad sotsiaaltoetused:

- 1) **Sünnitoetus** – omavalitsustes laialt kasutatav, sh kolme aasta peale jaotatav, suur(eneva)te määradega toetus; kasutusel seni ka Saarde ja Surju vallas väikeste erinevustega. Oluline on, et seda saaksid oma valla perede lapsed ning et kolmas osa toetusest (kaheaastaseks saanute toetus) leevendaks juba vanemahüvitise lõppemise järgset pere-eelarve kitsikust.
- 2) **Koolitee alustamise toetus** – tähtsa alguse tunnustamine ja toetamine lapse ja pere elus. Kuna eluliselt tähtis on, et valla koolides õpiks võimalikult rohkem lapsi, on arukas seda toetust maksta suhteliselt kõrge määraga ja kõigile kooliastujatele – koolides õppijad fikseeritakse EHIS-es 10.09. seisuga.
- 3) **Üldharidusliku kooli lõpetamise toetus** – makstakse Saarde valla põhikoolide ning Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi lõpetajatele, samuti mujal gümnaasiumi statsionaarõppes lõpetavatele Saarde valla noortele. Toetus on seni kasutusel mõlemas vallas. Surju vallas said toetust ka kutsekoolide ja kõrgkoolide lõpetajad, kelle väljaselgitamine oleks väga keeruline suures vallas.
- 4) **Juubelitoetus** – eakatele juubelisünnipäevade (80, 85, 90, 95, 100 ja iga järgnev) puhul makstav toetus (näiteks 50 eurot, sajandaks 100 eurot). Toetatavaid on 2018. aastal 99 inimest. Asendab seni Saardes kasutatud kõigi üle 80 aastaste jõulutoetuse (15 eurot) ja Surju eakate toetuse alates 90. sünnipäevast.
- 5) **Perede toetus** – toetus kolme- ja enamlastelisele peredele lastekaitsepäeva puhul. Makstakse ka raske ja sügava puudega last kasvatavatele peredele. Praegu on vallas paljulapselisi peresid 76, kokku 250 last; puudega laste peresid on 14.
- 6) **Hooldajatoetus** – makstakse igakuuliselt valla elanike registris olevale hooldajale, kes tagab vallas alaliselt elava raske ja sügava puudega lapse või täiskasvanud isiku igapäevase kõrvalabi, juhendamise ja järelevalve. Seni kasutatud vaid Saarde vallas, Surjus rakendati puudega isiku toetust.
- 7) **Jõulupaki toetus** - jõulupakk on ette nähtud kõigile Saarde valla lasteaedade ja põhikoolide lastele.
- 8) **Matusetoetus** – määramist ja maksmist reguleerib Saarde Vallavolikogu määrus nr 2, 24. jaanuarist 2018. aastast.

(2) Sissetulekust sõltuvad sotsiaaltoetused:

- 1) lasteaiatoetus;
- 2) koolitoetus;
- 3) lastelaagri toetus;
- 4) hooldus- ja statsionaarse õendusabi toetus;
- 5) tervisetootus;
- 6) küttetoetus;
- 7) ravikindlustusega hõlmamata isiku toetus;
- 8) ühekordne toetus;
- 9) täiendav sotsiaaltoetus.

Eelnõuga kehtestatakse ühtne ja senisest selgem (määruses lahtikirjutatud) regulatsioon sissetulekust sõltuvatele toetustele, et aidata vallakodanikel kergemini süsteemis orienteeruda.

Määruse III peatükk määratleb vältimatu abi andmist.

Vältimatu sotsiaabi peab tagama abitusse olukorda sattunud isikule toidu, riietuse ja ajutise majutuse.

Määruse IV peatükk sätestab valla poolt pakutavate sotsiaalteenuste määramise ning nende taotlemise ja kättesaadavuse tingimused ja korra. Teenuste loetelu põhineb SHS-s sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatavatel kohustuslikel teenustel.

Sotsiaalteenuste eest tasumise tingimused, korra ja tasumäärad kehtestab Vallavalitsus.

Vallavalitsus (sotsiaaltöötaja) selgitab välja abi saamiseks pöördunud isiku abivajaduse ja sellele vastava abi. Sotsiaalteenuse osutamise otsustab Vallavalitsus sotsiaalnõuniku ettepanekul.

Määruse eelnõus kavandatud sotsiaalteenused:

Koduhooldus

Koduhooldus on isiku toimetulekut toetav teenus, mis pikendab hooldust vajava isiku elamisvõimalust oma kodus temale harjumuspäras keskkonnas ja lükkab edasi isiku elamaasumist hoolekandetasutusse. Erinevate koduteenuste osutamine võimaldab terviseprobleemidega isikutel elada jätkuvalt oma kodus. Koduteenus on alternatiiv hoolekandetasutusele. Teenus on selle saajale tasuline või tasuta.

Koduteenuse eest tasub teenuse saaja või tema seadusjärgsed ülalpidajad vallavalitsuse kehtestatud hindade alusel.

Väljaspool kodu osutatav üldhooldus

Kord reguleerib rahvastikuregistri andmetel vallas elavate eakate ja/või puuetega isikute hoolekandetasutuses ööpäevaringsele hooldusele suunamist ja vajadusel üldhooldusteenuse osalist finantseerimist Saarde valla eelarvest ning ei reguleeri teenuse osutamist juhul, kui isik või tema seadusjärgne ülalpidaja on võimelised teenuse eest ise tasuma või kui isik on suunatud riigi rahastatavale erihoolekandeteenusele. Isik, kelle sissetulekutest ja varast ei piisa hoolekandeteenuse rahastamiseks ning kellel seadusjärgne ülalpidaja puudub või seadusjärgsel ülalpidajal ei ole võimalik täies ulatuses maksta, on õigustatud taotlema hoolekandeteenuse osalist tasumist

vallaeelarvest. Siinjuures taotletava piirsumma määramise aluseks on vaba koha olemasolu korral Saarde valla üldhooldekodu hinnakiri, kuna reeglina võimaldatakse vallaelanikele hooldekodukoht Saarde vallas asuvas üldhooldekodus.

Tugiisikuteenus

Tugiisikuteenuse potentsiaalne sihtgrupp on inimesed, kes vajavad sotsiaalsete, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi. Tugiisikuteenuse potentsiaalseks sihtgrupiks on näiteks:

- 1) puudega inimesed puude raskusastme, haiguse või muu olukorra tõttu;
- 2) lapsega pered;

Tugiisikuteenus on ennetava iseloomuga teenus, mis aitab vältida vajadust osutada kulukamaid teenuseid, näiteks hooldamist hoolekandetasutuses. Samuti võib tugiisikuteenuse toel ennetada eemalejäämist või väljakukkumist tööturult. Laste puhul on oluline tagada nende parem ettevalmistus iseseisvaks eluks ning vähendada vanemate toimetulekuraskustest tingitud pikemaajalisi negatiivseid mõjusid. Tugiisikuteenuse rakendamine lapsevanematele vähendab vajadust lapsi perest eraldada vanemate toimetulekuoskuste puudumise tõttu. Tugiisikuteenuse osutamist korraldab vallavalitsus. Teenuse osutamise vajadus ja teenuse osutaja isik määratakse vallavalituse korraldusega. Teenuse osutamise tingimused lepatakse kokku kolmepoolse halduslepinguga. Teenuse osutamist rahastatakse vallaeelarvest, eeskätt riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejäägi arvelt (raske või sügava puudega laste tugiisikuteenus) või riigieelarvest vallaeelarvesse eraldatud sotsiaaltoetuste ja -teenuste osutamise toetusest. Teenuse hinna kehtestab vallavalitsus korraldusega. Teenuse saajale osutatakse teenust üldjuhul tasuta.

Täisealise isiku hooldus

Hooldus nimetatud määruse kohaselt on isiku toimetulekut toetav sotsiaalteenus, mis hõlmab endas isiku hooldamist ja järelevalvet, mis sisaldab endas hooldaja igapäevast füüsilist tegevust hooldatavale kõrvalabi osutamiseks ja juhendamiseks söömisel, hügieenitoimingutes, riietumisel, liikumisel või suhtlemisel ning järelevalvet ohutuse tagamisel isiku suhtes, kes oma tegevuse või tegevusetusega võib tekitada kahju iseenda või teiste inimeste elule, tervisele või varale. Hoolduse seadmise eesmärk on tagada täisealisele vaimse või kehalise puudega isikule kohane abi tema õiguste teostamisel ja kohustuste täitmisel, eelkõige igapäevane kõrvalabi, juhendamine ja järelevalve, mis toetab puudega isiku iseseisvat toimetulekut. Hoolduse seadmisel lähtutakse puudega isiku vajadustest. Teenuse saajale osutatakse teenust tasuta. Teenuse osutaja määrab vallavalitsus korraldusega. Teenuse osutajale makstava tasu määra kinnitab vallavalitsus.

Eluruumi tagamine

Eluruum võimaldatakse isikutele, kes tulenevalt oma sotsiaalmajanduslikust olukorrast ei ole võimelised endale ja oma perekonnale vajadustele vastavat eluruumi tagama, kuid muudes aspektides on võimelised iseseisvalt toime tulema. SHS § 42 kohaselt on omavalitsusel abivajaduse korral kohustus kohandada puudega inimese olemasolevaid eluruume igapäevase elutegevuse

võimaldamiseks. Eluruumi üürile andmise otsustab vallavalitsus. Eluruumi kasutamise eest võib nõuda üüri, eluruumi kommunaalkulud tasub üürnik.

Sotsiaaltranspordi teenus

Sotsiaalhoolekande seaduse § 38 selgitab sotsiaalteenuse eesmärgi ja sisu, mida kohalik omavalitsus peaks korraldama.

Teenuse sihtgrupiks on puudega inimesed, kes vajavad töötamiseks, õppimiseks või avalike teenuste kasutamiseks transporti ning kelle puue takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist. Sotsiaaltransporditeenus on vajalik juhtudel, kui inimestel ei ole võimalik puudest tingituna kasutada ühistransporti või isiklikku sõiduautot, nt ratastooliga ei pääse bussi, pime inimene ei näe bussi peale minna, liikumis- või nägemispuude tõttu ei saa inimene juhtida isiklikku sõiduvahendit. SHS § 40 kohaselt ei või sotsiaaltransporditeenuse puhul isikult võetav tasu olla suurem kui samas piirkonnas sama vahemaa läbimisel maksab inimene, kellel ei ole liikumis- või nägemisfunktsiooni kahjustusest tulenevaid takistusi ühistranspordivahendi kasutamisel. Kuna teenuse osutamiseks võib olla vajalik selleks kohandatud sõiduki kasutamine, võib vallavalitsus osta teenuse ehk volitada teenuse osutamise eraõiguslikule juriidilisele isikule.

Teenuse osutamine Saarde vallas toimub praegu alljärgnevalt:

Sotsiaaltranspordi teenus on tellitud eraõiguslikult juriidiliselt isikult või korraldatakse see Saarde vallale kuuluvate sõidukitega tellijaga kokku lepitud ajal.

Sotsiaaltranspordi teenust kasutama õigustatud isik on puudega inimene, vanadus- või töövõimetuspensionär ning laps koos saatjaga, kes erivajaduste või sotsiaalse olukorra tõttu ei saa kasutada ühistransporti või ei ole suutelised iseseisvalt sõitma ravi-, meditsiini-, rehabilitatsiooni-, hooldus-, haridusasutusse või abivahendeid väljastavas asutusse, samuti asutusse, milles teostatavate toimingute puhul on isiklik osalemine vajalik.

Sotsiaaltransporditeenust korraldab vallavalitsus piirkondlike sotsiaaltöötajate kaudu.

Sotsiaaltransporditeenust osutatakse üldjuhul tööpäevadel ja vajadusel Eesti Vabariigi territooriumi piires.

Asendus- ja järelhooldus.

Teenuse korraldamine, selle rahastamise tingimused ja kord on reguleeritud Saarde Vallavolikogu määrusega nr 9 14. veebruarist 2018 aastast.

Lapsehoid

Lapsehoiuteenuse eesmärk on toetada sügava või raske puudega lapse hooldusõigust omava või last kasvatava isiku toimetulekut või töötamist vastavalt sotsiaalhoolekande seaduses sätestatule.

Lapsehoiuteenuse osutaja tagab lapse hooldamise, arendamise ja turvalisuse teenuse osutamise ajal.

Täiendavate sotsiaalteenuste eesmärk ja sisu

Lisaks eelkirjeldatud teenustele osutab ja korraldab vallavalitsus võimalusel ja lähtuvalt isiku abivajadusest muid sotsiaalteenuseid.

Täiendavate vajaduspõhiste teenustena osutatakse järgmisi teenuseid:

- 1) sotsiaalnõustamine;
- 2) psühholoogi nõustamisteenus;
- 3) perenõustamine;
- 4) perelepitusteenus;
- 5) logopeedi teenus;
- 6) kriisiabi sh laste leinalaagris osalemine;
- 7) erihooletamine (igapäevaelu toetamine);
- 8) toiduabi;
- 9) puuetega laste invatransport;
- 10) omasteta surnud isiku matmise korraldamine;
- 11) häirenuputeenus;
- 12) võlanõustamine;
- 13) muud täiendavad sotsiaalteenused tulenevalt isiku vajadusest.

Määruse V peatükiga reguleeritakse sotsiaalhoolekandelse abi menetlemine.

Määruse VI peatükiga reguleeritakse määruse rakendussätted.

Määruse jõustumine ja rakendamine

Määrus jõustub **01. mail 2018.a**

Määruse eelnõu oli arutusel 21. märtsi 2018.a volikogu istungil. Eelnõu suunati sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni.

Vastavalt sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni 09. aprilli 2018.a protokollile toetab komisjon sõnastust, kus toetust makstakse kohe pärast lapse esimest ja teist sünnipäeva.

Koolitee alustamise toetuse osas toetab komisjon eelnõu sõnastust, mille alusel koolitee alustamise toetus makstakse I klassi minejate perele välja septembrikuus.

Lisaks tegi komisjon ettepaneku, et sünnitoetuse uut suurust arvestatakse tagasiulatuvalt alates 01. jaanuarist 2018.a. sündinud lastele.

Eelnõu algataja: vallavalitsus

Eelnõu ja seletuskirja koostajad: sotsiaalnõunikud Elve Tilk ja Mare Kurri ja vallasekretär

Kuupäev: 12.04.2018